

**Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Інструментальне виконавство (за видами)»**

Сергеєнко О.М.

31 серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА ОК 24

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Інструментальне виконавство (за видами)»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни **«МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми **«Інструментальне виконавство (за видами)»**

Розробник: **Рябов І. С.** – кандидат мистецтвознавства, доцент,
КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
«Інструментальне виконавство (за видами)»

протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

перезатверджено: протокол №1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри **Ясько О.О.**

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: III-й	
Загальна кількість годин – 90	0/32	0/8
Кількість модулів – 1	Семестри:	
<p>Тижневих годин аудиторних занять для денної форми навчання: 6 семестр 2 години на тиждень</p> <p>Тижневих годин самостійної роботи студента для денної форми навчання: 6 семестр – ~ 3,5 години на тиждень.</p> <p>Для заочної форми навчання: 6 семестр – ~ 5 годин на тиждень</p>	VI	VI
	Аудиторні:	
	Денне – 32	Заочне – 8
<p>Форма підсумкового контролю: Екзамен А – VI-й семестр.</p>	Самостійна робота:	
	Денне – 58	Заочне – 82

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів освіти теоретичних та практичних знань у царині викладання музичних дисциплін. Вмінні використовувати різноманітні психологічні, методичні та практичні знання для передачі своєї майстерності, вмінь та знань учням.

Предмет навчальної дисципліни – існуючі знання у психології виконавства, психології виховання, основах педагогіки, віковій психології, психології творчості, а також різноманітні методики музичного виконавства.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Музична педагогіка» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 15. СК 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 18.

- **ЗК1** Здатність до спілкування державною мовою як усно так і письмово.
- **ЗК2** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК3** Здатність до абстрактного мислення , аналізу та синтезу.
- **ЗК4** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК5** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК6** Навички міжособистісної взаємодії.
- **ЗК7** Здатність бути критичним та самокритичним
- **ЗК8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК9** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК11** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК15** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- **СК3** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- **СК4** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- **СК5** Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- **СК7** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- **СК11** Здатність оперувати професійною термінологією.
- **СК12** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- **СК13** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зав'язків.
- **СК15** Здатність здійснювати редакторську, менеджерську, лекторську, аранжувальну, звукорежисерську, діяльність в сфері музичного мистецтва.

- **СК17** Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.

- **СК18** здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Завданням навчальної дисципліни є:

- вивчення засобів розвитку музичних здібностей та передачі загальних музичних знань у класах музичних дисциплін ;
- узагальнення методів професійного навчання, завдяки яким учень набуває професійні навички (звуковидобування, технічна оздобленість, поліфонічне мислення та ін), та необхідний перелік прийомів, що допоможе у реалізації даного методу.
- ознайомлення з принципами просвітницької діяльності та методик мотивації учнів до поглибленого вивчення музичного мистецтва.
- розуміння форм організації навчання у класах музичних дисциплін.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни :

- Середня спеціалізована музична освіта або диплом молодшого спеціаліста
- Обов'язкове попереднє вивчення в обсязі 8 класів ДМШ предметів сольфеджіо, музичної літератури та фортепіано.

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)» вивчення навчальної дисципліни «**МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА**» ОК 24 забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками	ПРН 10
12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13
14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті/диригування/теорії, історії музики/композиції.	ПРН 14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА»:

Очікувані програмні результат навчання	Шифр ПРН
3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками	ПРН 10
12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13
14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті/диригування/теорії, історії музики/композиції.	ПРН 14

4.1. Після опанування навчальної дисципліни «Історія виконавського мистецтва (за видами)» студенти повинні:

знати:

- Програмний матеріал курсу;
- Основні історичні етапи розвитку педагогіки;
- Термінологічні особливості та відмінності методик;
- Основні поняття та термінів музичного виконавства, музичної теорії та педагогіки;
- Різноманітні методи роботи з юними музикантами;
- Основні аспекти розвитку творчої особистості;
- Психологічні особливості спілкування з дітьми.

вміти:

- Орієнтуватися у музичних здібностях здобувачів освіти;
- Відрізнити психологічні особливості здобувачів освіти;
- Розрізнити основні жанри, що застосовуються у музичній творчості;
- Самостійно опрацьовувати великі обсяги теоретико-методологічних матеріалів, задля здобуття необхідних термінологічних, стилістичних та виконавських знань;
- Розуміти філософські погляди епох, які тим, чи іншим чином відображались на композиторській творчості, зокрема фортепіанній;
- Простежувати традиції та взаємопроникнення виконавських надбань з минулого у сьогодення;

- Опрацьовувати біографічні, монографічні та періодичні видання про композиторів та їх епохи;
- Пояснити слухові враження, зі сторони методичної частини виконавства;
- Цілісно усвідомлювати невід'ємність художньо-естетичних вражень від концепції твору;
- Передавати свої навички здобувачам освіти;
- Оприлюднювати усні доклади, з обраних тем, які розкривають цікаві, неопрацьовані сторінки музичного мистецтва;

5.Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

5.1 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: іспит (залік), поточні письмові роботи та підсумкова курсова робота.

5.2 Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль – перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу по частинах, умінь та навичок самостійно опрацьовувати літературу, здатності осмислити зміст теми, розділу чи окремого питання, здатності усно чи письмово представити матеріал на потрібному рівні, показувати виконавські вміння для творчих дисциплін.

Педагогічний **поточний контроль** здійснюється систематично на кожному занятті. Поточний контроль знань студента є обов'язковим видом контролю, що проводиться протягом навчального семестру в кінці кожного змістовного модуля й покликаний: допомагати студентові в організації його роботи, привчати студента до систематичного опрацювання матеріалу і підготовки до сприйняття наступних тем з програми дисципліни;

Виявляти ступінь відповідальності студента та його ставлення до навчання, причини, що перешкоджають виконувати навчальну програму;

Стимулювати активність і цікавість студента до вивчення дисципліни; виявляти обсяг, глибину і якість сприйняття студентом матеріалу, який вивчається;

Визначати недоліки і прогалини у знаннях та шляхи їх усунення; виявляти рівень опанування навичками самостійної роботи.

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Правила оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Музична педагогіка» за

семестр – 100 балів.

Поточний контроль проводиться кожні 3 уроки впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів¹. За кожну тему студент може бути оціненим 3-4 рази.

Максимальний бал поточного контролю становить 65 балів².

Будова заняття:

Перевірка домашнього завдання

Пояснення нової теми

Виконання теоретико-практичної роботи з даної тематики

Перевірка самостійної роботи з джерелами

Визначення обсягів нового самостійного завдання.

Об'єктами поточного контролю знань студента є:

Систематичність та активність роботи на лекційних заняттях.

Виконання модульних (контрольних завдань та письмових робіт).

Теоретичні відповіді на усних доповідях.

Загалом оцінці підлягають:

- систематичність роботи на лекційних заняттях,
- рівень знань продемонстрований у відповідях на питання з тем, винесених для розгляду на усні доповіді.
- активність при обговоренні та дискусіях на заняттях (включаючи доповнення до виступів, уточнення та виправлення озвучених відповідей інших студентів),
- результати проведення експрес-опитування,
- виконання індивідуальних завдань,
- самостійне опрацювання тем (розділів, питань),
- виконання модульних завдань.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

---

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою»

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово»

Критерії поточного оцінювання знань студентів

5 A (відмінно)	= 100-90 балів
4 B-C (добре)	= 74-89 балів
3 D-E (задовільно)	= 60-73 бали
2 FX (незадовільно)	= 35-59 з можливістю повторної перездачі
н/а F (незадовільно)	= 0-34 з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

дисципліни

Усне опитування та поточні письмові роботи	Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою
«5»	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, дає змістовні, аргументовані відповіді, розуміє специфіку роботи у різних навчальних закладах. Розуміє логіку розвитку технічних та художніх засобів музичного мистецтва. Гарно орієнтується у знакових інтерпретаціях, розрізняє трактовки. Розуміється на редакціях, орнаментиці, динаміці різних періодів фортепіанного мистецтва. Уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Диференціює інформаційні ресурси. Виконує практичні, письмові та теоретичні завдання. Систематично готується до занять.
«4»	Студент на хорошому рівні, систематично виконує завдання самостійної роботи, бере активну участь в роботі на заняттях. Виконує практичні, письмові та теоретичні завдання припускаючись незначних помилок. Знає основні теоретичні праці з педагогіки та методики. Вміє на початковому рівні застосовувати їх на практиці.
«3»	Студент володіє вивченим обсягом матеріалу, може пояснити та застосувати його на практиці. Може продемонструвати посередні знання у царині методичних знахідок. Розрізняє специфіку роботи у різних закладах музичної освіти. Орієнтується у історичних віхах розвитку музичного мистецтва та самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Студент уміє самостійно опрацьовувати матеріал певної теми, але його відповіді стислі та потребують доповнення.
	Відповіді студента не повні, та розкриваються лише за допомогою викладача. Засвоює не більше 50% навчального матеріалу. Плується у особливостях дисципліни. Відтворює

«2»	незначну частину теоретичного, слухового та письмового матеріалу, виявляє знання і розуміння деяких історичних етапів становлення та стилів. За допомогою викладача може аналізувати слуховий матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
«1»	Студент засвоїв навчальний матеріал згідно навчальної програми, володіє теоретичними знаннями та передбаченими практичними навичками. Неповна відповідь при письмових роботах. Теоретичні знання з педагогіки не носять системного характеру. Самостійна робота, та письмові завдання реалізуються недостатньо.
«0»	Студент не систематично, частково, на низькому рівні виконує завдання самостійної роботи. Не бере участі в усних обговореннях основних положень та питань дисципліни. Не володіє матеріалом. Відсутній конспект та робочий зошит. Необхідне повторне вивчення дисципліни.

За особливу наукову активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або невідповідні домашні завдання кількість балів знижується :

Нарахування заохочувальних балів (+)		
1.	Стовідсоткове відвідування занять протягом семестру.	5 балів
2.	Творча активність, направлена на пошук додаткової літератури для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у певному модулі.	5 балів

Штрафні бали (-)		
1.	Відсутність на заняттях без поважних причин.	5 балів
2.	Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну.	5 балів
3.	Відсутність у студента матеріалів самопідготовки	5 балів

Підсумковий контроль – перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу дисципліни в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими її розділами, здатності творчо використовувати отримані знання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми в рамках програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1 до 35 балів

Від 1-35 балів	
27-35 б.	- Відповідає чітко на поставленні питання; - Узагальнює отриману інформацію; - Може запропонувати не стандартні рішення за поставленим завданням
18-26 б.	- Стабільно знає матеріал; - Відповідає на поставленні питання не у повному обсязі; - Не працює з інформацією самостійно.
9-17 б.	- Погано знає навчальний матеріал; - Не може відповісти на поставленні питання;
1-8 б.	- Не знає матеріал.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS та критерії оцінювання	
90 - 100	Відмінно	A	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, дає змістовні, аргументовані відповіді, розуміє специфіку роботи у різних навчальних закладах. Розуміє логіку розвитку технічних та художніх засобів музичного мистецтва. Гарно орієнтується у знакових інтерпретаціях, розрізняє трактовки. Розуміється на редакціях, орнаментиці, динаміці різних періодів фортепіанного мистецтва. Уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача

			<p>знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Диференціює інформаційні ресурси. Виконує практичні, письмові та теоретичні завдання. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє науково-пошукову ініціативу при виконанні завдань з дисципліни.</p> <p>Має психологічні навички спілкування з учнями. Знається на більшості методичних робіт сучасності.</p>
82-89	Добре	В	<p>Студент на хорошому рівні, систематично виконує завдання самостійної роботи, бере активну участь в роботі на заняттях. Виконує практичні, письмові та теоретичні завдання припускаючись незначних помилок. Знає основні теоретичні праці з педагогіки та методики. Вміє на початковому рівні застосовувати їх на практиці. Володіє більшістю історичних фактів становлення музичного мистецтва. Вміє орієнтуватись у трактовках та інтерпретаціях. Знає основні твори та композиторів. Розуміється на різній орнаменталії. Розуміє художньо-образні напрями стилів, але інколи допускає окремі помилки. Самостійно опрацьовує достатню кількість творів з слухового аналізу. Зошит та конспект в належному стані.</p>

74-81	Добре	С	<p>Студент володіє вивченим обсягом матеріалу, може пояснити та застосувати його на практиці. Може продемонструвати посередні знання у царині методичних знахідок. Розрізняє специфіку роботи у різних закладах музичної освіти. Орієнтується у історичних віхах розвитку музичного мистецтва. Має загальні відомості з артикуляції та орнаментиці виконавського мистецтва, та самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Студент вміє самостійно опрацьовувати матеріал певної теми, але його відповіді стислі та потребують доповнення.</p>
64-73	Задовільно	D	<p>Відповіді студента не повні, та розкриваються лише за допомогою викладача. Засвоює не більше 50% навчального матеріалу. Плується у особливостях дисципліни. Відтворює незначну частину теоретичного, слухового та письмового матеріалу, виявляє знання і розуміння деяких історичних етапів становлення та стилів. За допомогою викладача може аналізувати слуховий матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.</p>

<p>60-63</p>	<p>Задовільно</p>	<p>E</p>	<p>Студент засвоїв навчальний матеріал згідно навчальної програми, володіє теоретичними знаннями та передбаченими практичними навичками. Неповна відповідь при письмових роботах. Теоретичні знання з педагогіки, не носять системного характеру. Самостійна робота, та письмові завдання реалізується недостатньо.</p>
<p>35-59 Незадовільно з можливістю повторної перездачі</p>	<p>Незадовільно</p>	<p>FX</p>	<p>Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання. Самостійно не опрацьовує матеріал. Не виконує більшість завдань. На лекціях не виявляє активності. Відсутні або фрагментарні записи у робочому зошиті.</p>
<p>0-34</p>	<p>Незадовільно</p>	<p>F</p>	<p>Студент не систематично, частково, на низькому рівні виконує завдання самостійної роботи. Не бере участі в усних обговореннях основних положень та питань дисципліни. Не володіє матеріалом. Відсутній конспект та робочий зошит. Необхідне повторне вивчення дисципліни.</p>

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово.
III рік навчання
Іспит у 4-му семестрі.**

Поточний контроль													Підсумковий контроль	Разом	
Модуль 1															
ЗМ1			ЗМ2			ЗМ3			ЗМ4				Екзамен "А»		100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 35 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
Контроль самостійної роботи проводиться кожні 3 уроки й оцінюється від 1 до 5 балів. Максимальний бал поточного контролю 65 балів													Підсумковий контроль проводиться наприкінці 1 семестру й оцінюється від 1 до 35 балів.		

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

<i>Змістовий модуль 1.</i>
<i>Вступ. Основи музичної педагогіки.</i>
Тема 1. Особливості розвитку музичної особистості. Принципи формування особистості музиканта. Особливості роботи зі здобувачем музичної освіти. Основні завдання викладача музиканта у роботі з учнями.
Тема 2. Сприйняття музичного мистецтва здобувачами освіти з різним рівнем підготовки. Особливості сприйняття музичного мистецтва. Робота з учнями-професіоналами. Робота з учнями загальноосвітніх навчальних закладів.
Тема 3. Особливості «проекційної» музичної педагогіки. Проекція результатів навчання у різних часових проміжках. Вміння прогнозувати розвиток здобувача освіти.
Тема 4. Завдання музичної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах. Особливості подачі матеріалу учням у непрофесійній освіті. Формування вектору музичного просвітництва у сучасному культурному просторі.
<i>Змістовий модуль 2.</i>

Музична педагогіка у закладах початкової мистецької освіти.

Тема 5. Особливості музичної педагогіки на дошкільному та шкільному рівнях.

Загальна характеристика та особливості системи освіти у закладах дошкільної та позашкільної освіти.

Тема 6. Форми роботи з учнями ДМШ.

Особливості формування професійних навичок у здобувачів освіти на початкових рівнях навчання. Методи роботи з учнями молодших класів.

Тема 7. Вимоги до здобувачів освіти на початковому рівні навчання.

Особливості діагностики здібностей учнів у ДМШ. Очікувані результати навчання на початковому рівні освіти.

Тема 8. Підсумки навчання на початковому рівні.

Вимоги до учнів при переході до закладів середньої спеціальної освіти. Вимоги до учнів, що завершують свою музичну освіту.

Змістовний модуль 3.

Музична педагогіка у закладах середньої музичної освіти.

Тема 9. Особливості музичної педагогіки в музичних коледжах та ліцеях.

Загальна характеристика та особливості системи освіти у закладах середньої спеціальної освіти.

Тема 10. Форми роботи з учнями музичних ліцеїв та студентами музичних коледжів.

Особливості формування професійних навичок у здобувачів освіти на середньому рівні навчання. Методи роботи з учнями та студентами музичних ліцеїв та музичних коледжів.

Тема 11. Вимоги до здобувачів освіти у закладах середньої музичної освіти.

Особливості діагностики перспективи розвитку учнів та студентів закладів середньої музичної освіти. Очікувані результати навчання на середньому рівні освіти.

Тема 12. Підсумки навчання у закладах середньої музичної освіти.

Вимоги до учнів та студентів при переході до закладів вищої музичної освіти. Вимоги до учнів та студентів, що завершують свою музичну освіту. Професійна орієнтація випускників музичних коледжів.

Змістовний модуль 4.

Музична педагогіка у закладах вищої музичної освіти.

Тема 13. Особливості музичної педагогіки в музичних інститутах, університетах та академіях.

Загальна характеристика та особливості системи освіти у музичних ВНЗ.

Тема 14. Форми роботи зі студентами музичних ВНЗ.

Особливості формування професійних навичок у здобувачів освіти на

вищому рівні навчання. Методи роботи зі студентами музичних вишах.
Тема 15. Вимоги до здобувачів освіти у закладах вищої музичної освіти.
Особливості діагностики перспективи розвитку студентів закладів вищої музичної освіти. Очікувані результати навчання на вищому рівні освіти.
Тема 16. Професійна орієнтація студентів ВНЗ.
Вимоги до учнів та студентів, що завершують вищу музичну освіту. Вимоги до професійної діяльності по освітнім кваліфікаціям вищої музичної освіти.

6.2 Структура навчальної дисципліни

ТЕМА	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	ра зо м	а у д н т о р н і	са мо сті йн і	ра зо м	а у д н т о р н і	са м ос ті йн і
III рік навчання						
МОДУЛЬ 1.						
Змістовий модуль 1. Вступ. Основи музичної педагогіки.						
Тема 1. Особливості розвитку музичної особистості .	5,5	2	3,5	22	2	20
Тема 2. Сприйняття музичного мистецтва здобувачами освіти з різним рівнем підготовки.	5,5	2	3,5			
Тема 3. Особливості «проекційної» музичної педагогіки .	5,5	2	3,5			
Тема 4. Завдання музичної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах .	6	2	4			
Змістовий модуль 2. Музична педагогіка у закладах початкової мистецької освіти.						
Тема 5. Особливості музичної педагогіки на дошкільному та шкільному рівнях .	5,5	2	3,5	22	2	20
Тема 6. Форми роботи з учнями ДМШ .	5,5	2	3,5			
Тема 7. Вимоги до здобувачів освіти на початковому рівні навчання .	5,5	2	3,5			
Тема 8. Підсумки навчання на початковому рівні.	6	2	4			
Змістовний модуль 3. Музична педагогіка у закладах середньої музичної освіти.						

Тема 9. Особливості музичної педагогіки в музичних коледжах та ліцеях .	5,5	2	3,5	23	2	21
Тема 10. Форми роботи з учнями музичних ліцеїв та студентами музичних коледжів .	5,5	2	3,5			
Тема 11. Вимоги до здобувачів освіти у закладах середньої музичної освіти .	5,5	2	3,5			
Тема 12. Підсумки навчання у закладах середньої музичної освіти.	6	2	4			
Змістовий модуль 4. Музична педагогіка у закладах вищої музичної освіти.						
Тема 13. Особливості музичної педагогіки в музичних інститутах, університетах та академіях.	5,5	2	3,5	23	2	21
Тема 14. Форми роботи зі студентами музичних ВНЗ.	5,5	2	3,5			
Тема 15. Вимоги до здобувачів освіти у закладах вищої музичної освіти.	5,5	2	3,5			
Тема 16. Професійна орієнтація студентів ВНЗ	6	2	4			
	Денне			Заочне		
Загальний обсяг годин	90	32	58	90	8	82

6.3 Самостійна робота (денна, заочна форми)

При самостійній підготовці та готуючись до підсумкового модульного контролю, студент повинен опрацювати завдання та питання відповідно до змісту навчальної дисципліни.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна а ф.	Заочна ф.
МОДУЛЬ 1.			
Змістовий модуль 1.			
Вступ. Основи музичної педагогіки.			
1	Тема 1. Особливості розвитку музичної особистості. - Поняття об'єктивні дані; - Особливості діагностики об'єктивних даних; - Вплив об'єктивних даних на розвиток музичної особистості	3,5	20
2	Тема 2. Сприйняття музичного мистецтва здобувачами освіти з різним рівнем підготовки. - Музичне мистецтво як мова; - Сприйняття музики професійними музикантами; - Сприйняття музики музикантами любителями.	3,5	

3	Тема 3. Особливості «проекційної» музичної педагогіки. - Віддаленість результатів навчання; - Прогнозування результатів навчання; - Формування навички постанови та досягнення мети.	3,5	
4	Тема 4. Завдання музичної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах. - Особливості роботи з учнями «не музикантами»; - Формування свідомості поціновувачів академічної музики; - Просвітництво як важливий засіб розвитку музичного мистецтва.	4	
Змістовий модуль 2. Музична педагогіка у закладах початкової мистецької освіти.			
5	Тема 5. Особливості музичної педагогіки на дошкільному та шкільному рівнях. - Особливості дошкільної музичної освіти; - Особливості позашкільної музичної освіти; - Завдання початкової музичної освіти.	3,5	20
6	Тема 6. Форми роботи з учнями ДМШ. - Індивідуальні заняття у ДМШ; - Групові заняття у ДМШ; - Особливості подачі інформації для дітей молодшого шкільного віку.	3,5	
7	Тема 7. Вимоги до здобувачів освіти на початковому рівні навчання. - Особливості формування професійних навичок в учнів ДМШ; - Формування навичок правильної самостійної роботи; - Розвиток здібностей в учнів ДМШ.	3,5	
8	Тема 8. Підсумки навчання на початковому рівні. - Очікування результату навчання при закінченні 9 класів ДМШ; - Прогнозування перспектив вступу до закладів середньої спеціальної музичної освіти та фахової передвищої музичної освіти; - Вимоги до вступу у музичні ліцеї та музичні коледжі.	4	
Змістовий модуль 3. Музична педагогіка у закладах середньої музичної освіти.			
9	Тема 9. Особливості музичної педагогіки в музичних коледжах та ліцеях. - Особливості середньої спеціальної музичної освіти; - Особливості фахової передвищої музичної освіти; - Завдання музичної освіти середнього рівня.	3,5	

10	Тема 10. Форми роботи з учнями музичних ліцеїв та студентами музичних коледжів. - Індивідуальні заняття у музичних ліцеях та коледжах; - Групові заняття у музичних ліцеях та коледжах; - Особливості подачі інформації для дітей старшого шкільного віку.	3,5	21
11	Тема 11. Вимоги до здобувачів освіти у закладах середньої музичної освіти. - Особливості формування професійних навичок в учнів музичних ліцеїв та студентів музичних коледжів; - Розвиток навичок правильної самостійної роботи; - Розвиток здібностей в учнів музичних ліцеїв та студентів музичних коледжів.	3,5	
12	Тема 12. Підсумки навчання у закладах середньої музичної освіти. - Очікування результату навчання при закінченні 12 класу музичних ліцеїв та 4 курсу музичних коледжів; - Прогнозування перспектив вступу до закладів вищої музичної освіти; - Вимоги до вступу у музичні інститути, університети та академії.	4	
Змістовний модуль 4. Музична педагогіка у закладах вищої музичної освіти.			
13	Тема 13. Особливості музичної педагогіки в музичних інститутах, університетах та академіях. - Особливості вищої музичної освіти; - Завдання музичної освіти середнього рівня.	3,5	21
14	Тема 14. Форми роботи зі студентами музичних ВНЗ. - Індивідуальні заняття у музичних ВНЗ; - Групові заняття у музичних ВНЗ; - Особливості подачі інформації для студентів ВНЗ.	3,5	
15	Тема 15. Вимоги до здобувачів освіти у закладах вищої музичної освіти. - Особливості формування професійних навичок у студентів музичних ВНЗ; - Розвиток навичок правильної самостійної роботи; - Розвиток здібностей у студентів ВНЗ.	3,5	
16	Тема 16. Професійна орієнтація студентів ВНЗ. - Очікування результату навчання при закінченні музичної освіти на рівні бакалавр; - Прогнозування перспектив вступу на магістерський рівень вищої музичної освіти;	4	

	- Вимоги до вступу на рівень магістр у музичні інститути, університети та академії; - Особливості роботи по отриманих кваліфікаціях на рівні бакалавр.		
		Денн а ф.	Заочна ф.
		Разом годин:	58
			82

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Інструменти та обладнання: бібліотечний фонд, комп'ютерне та програмне забезпечення, мультимедійні засоби у сфері музичної діяльності.

Аудиторний фонд:

- навчальний корпус
- лекційні аудиторії
- точки бездротового доступу до мережі інтернет– кафедральний клас Фортепіано № 55
- нотна бібліотека, її структура: читальний зал, абонемент навчальної літератури та нотної літератури;
- навчальні плани;
- навчально-методичні комплекси дисциплін.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle -інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

8. Методичні рекомендації

8.1.Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи.

Студент повинен вміти самостійно опрацювати літературні, мережеві, довідкові, бібліографічні, методичні, навчальні та періодичні джерела, для повного орієнтування у обраній темі.

Готувати письмові конспекти та практичні роботи, для засвоєння матеріалів змістовних модулів. Надавати усні доповіді з тематичних прикладів, використовуючи навички, набуті на заняттях з дисциплін як музично-теоретичного циклу, так і освітнього. Безпосередньо спираючись на лекційні теми, вміти систематизувати отримані дані та запроваджувати їх на практиці, у своїй дипломній роботі.

Самостійно аналізувати виконану роботу з ракурсу наукової цінності та актуальності.

9. Рекомендована література

1. Белікова В. Дмитро Степанович Бортнянський (1751–1825) / В. Белікова // Історія української музики: творча діяльність видатних музикантів України кінця XVIII – другої половини XIX століть. – Кривий Ріг, 2008. – С. 15–17.
2. Волосатих О. Ю. Віктор Косенко: музика для театру. Нездійснені оперні задуми. Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2014. № 1 (22). С. 34–39.
3. Гришко-Ратьковська Л. О. В. С. Косенко – професор Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського. Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2010. Вип. 87. С. 236–248.
4. Данілішина М. Ф. Фортепіанна творчість українських композиторів – класиків та сучасних композиторів як засіб формування національно визначеного типу особистості майбутнього вчителя музики. Педагогічний дискурс. 2013. Вип. 14. С. 145–150.
5. Дедусенко Ж. В. Виконавська піаністична школа як рід культурної традиції : автореф. Дис. ... Канд. Мист. : спец. 17.00.01 – Теорія та історія культури / Жанна Вікторівна Дедусенко. – К., 2002. – 20 с.
6. Єфименко А. Вольфганг Амадей Моцарт та Дмитро Бортнянський: художньо – філософські та стильові паралелі / А.Єфименко // Записки Наукового товариства імені Тараса Шевченка. Том ССXLVII. Праці музикознавчої комісії. – Львів, 2004. – С. 185–198.
7. Кашкадамова Н. Б. Діяльність братів Рубінштейнів // Історія фортеп'янного мистецтва XIX сторіччя. Тернопіль: Астон, 2006. С. 509–526.
8. Кашкадамова Н. Б. Історія фортеп'янного мистецтва. XIX сторіччя: підручник / Наталія Кашкадамова. - Тернопіль: Астон, 2006. - 608 с.
9. Кашкадамова Н. Львівська фортеп'янна школа: Традиції та розвиток /Н. Кашкадамова, Л. Садова // Musica humana : зб. Статей: Наукові збірки ЛДМА ім. М.Лисенка. – Вип. 8. – Львів, 2003. – С.169-187.
10. Київська фортепіанна школа. Імена та часи. Колективна монографія; [Автор проекту Т. О. Рощина, автори-упоряд. Т. О. Рощина та О. В. Ринденко, ред. О. В. Сахарова, О. Є. Степанюк]. - Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2013. - 632с.
11. Кияновська Л. До вершин досконалості : Мирославу Скорику – 70. Музика. 2008. № 4. С. 8–9.
12. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: людина і митець. Львів : Незалеж. Культурол. Журн. «І», 2008. 592 с.

13. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: творчий портрет композитора в дзеркалі епохи. Львів : Сполом, 1998. 216 с.
14. Кияновська Л. Сильова еволюція галицької музичної культури XIX–XX ст. Тернопіль : Астон, 2000. 339 с.
15. Колісник О. Мовно-стильова самобутність камерно-інструментальної музики Є. Станковича : дис. ... канд. Мистецтвознавства. Львів, 2017. 245 с.
16. Кузик В. Лев Миколайович Ревуцький. Ніжин : Видавець ПП Лисенко ММ, 2011. 83 с.; іл.
17. Кузик В. Логіка «мудрої музики» Левка Ревуцького // Українське мистецтвознавство. Вип. 15. Київ, 2015. С. 8–21.
18. Лошков Ю. І. Еволюція професійного музичного мистецтва / Ю. І. Лошков // Культура України : зб. Наук. Пр. – Х. : ХДАК, 2008. – Вип. 25. – С. 166-177.
19. Луніна А. Камерна творчість Євгена Станковича. Сильові моделі та «сюжетні» концепції // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки: Мистецькі обрії '2012 / ІПСМ НАМ України. — К., 2012. — Вип. 4 (14–15). — С. 154–159.
20. Луніна А. Камерний формат творчості Євгена Станковича: На перехресті «картинно-пейзажної візуальності», «кінозображальності» й «нової простоти» / А. Луніна // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки. - 2013. - Вип. 5. - С. 141-147. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmpmn_2013_5_25
21. Мартинова, Н. І. Тенденції урбанізму в фортепіанній музиці Еріка Саті та представників «французької шістки» / Н. І. Мартинова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Мистецтвознавство / редкол.: М. Станкевич, О. Голубець, Н. Урсу [та ін.]. – Тернопіль, 2011. – Вип. 2. – С. 131-137.
22. Марценківська О. Учитель та учень (Р.М.Глієр та Б.М. Лятошинський) / Олена Марценківська // Київське музикознавство: культурологія та мистецтвознавство: збірка статей. – К., 2013. – Вип. 47. – С. 263–278.
23. Мирослав Скорик : зб. Наук. Пр., присвяч. 60-річчю від дня народж. М. М. Скорика : Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. Чайковського. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2000. Вип. 10. 147 с.
24. Молчанова Т. Модифікація фортепіанної фактури клавирів як важлива виконавська складова: редукція – ампліфікація – музичні патерни – імітації. Вісник Прикарпатського університету: Мистецтвознавство. Ред. Рада: В. Грещук [та ін.]. Івано-Франківськ, 2017. Вип. 36. С. 78–83.

25. Муляр П. Стиль твору і виконавської інтерпретації в аспекті класичного та аklasичного у фортепіанному мистецтві : автореф. Дис. ... Канд. Мистецтв. / Муляр Павло Михайлович / Одеська державна музична академія ім. А. В. Нежданової. – Одеса, 2009. – 17 с.
26. Муха А. Композитори України та української діаспори / А. Муха. – Київ, 2004.
27. Назар-Шевчук Л. Твори Василя Барвінського у світовому музичному виконавстві. Виконавсько-педагогічні принципи Василя Барвінського та його послідовників як складова частина Львівської піаністичної школи. Матеріали наук.-практ. Конф. (Львів, 5 квітня 2006 р.). Львів, 2006. С. 62–77.
28. Новосядла І.С. Дитячі фортепіанні конкурси й фестивалі в Україні: пріоритети, тенденції розвитку
29. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навчальний посібник. - К.: кнукім, 2006. - 188 с.
30. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод, посібник. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2011. — 640 с.
31. Рябов І. Відчуття ритму як засіб виконавської виразності / І. Рябов // Загальне та спеціалізоване фортепіано: досягнення та перспективи: зб. наук.-метод. праць викладачів. – Вип. 1. – Ред.-упоряд. Т. Омельченко. – Київ, НМАУ, 2018. – С. 60-66.
32. Рябов І. Виконавський тезаурус піаніста: метод аналізу / І. Рябов // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : науковий журнал. – К. : Міленіум, 2016. – №3. – С. 89–93.
33. Рябов І. Диференціації виконавців-піаністів (аналіз деяких концепцій ХХ ст.) / І. Рябов // Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського : науковий журнал. – 2014. – №3 (24). – С. 68–76.
34. Рябов І. Особливості сонатних циклів середнього періоду творчості Л. ван Бетховена / І. Рябов // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. В. В. Бурназової. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. No 2. – С.49-56.
35. Рябов І. Постмодернізм та фортепіанне виконавство: гра, симуляція та полістилістика / І. Рябов // The world of science and innovation. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2021. P. 611-622. URL: <https://sci-conf.com.ua/ix-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsi>

- 36.Рябов І. Репертуарний план у класі фортепіано як основа розвитку виконавської майстерності піаніста / І. Рябов // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика: збірник наукових праць інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [загальна редакція та упорядкування А. Душного]. – Дрогобич – Кельце – Каунас – Алмати – Банська Бистриця: Посвіт, 2021. Вип. 7. – С. 51-57
- 37.Рябов І. Репертуарний план у класі фортепіано як основа розвитку виконавської майстерності музиканта: Методичні рекомендації для викладачів та студентів музичних ВНЗ, коледжів, ліцеїв та шкіл естетичного виховання / упор. І. С. Рябов. – Київ: НМАУ, 2022. – 26 с.
- 38.Рябов І. Синтез романтичних, барокових та національних рис у циклі «11 етюдів у формі старовинних танців» В. Косенка / І. Рябов // Віктор Косенко, його доба і культура ХХІ століття: науковий збірник матеріалів І Науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю створення Музею-квартири В. С. Косенка. – К., 2020. – С. 66-72
- 39.Рябуха Н. О. Звукообраз фортепіано у камерно-інструментальній творчості В. Сильвестрова / Н. О. Рябуха // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. - 2012. - № 3. - С. 129-133. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2012_3_34.
- 40.Олійник. С. В. П'ять прелюдій для фортепіано Б. Лятошинського: образно-тематична концепція циклу. - Сучасна музика в сучасному світі: Збірник наукових. 2012
- 41.Савицький Р. Хронологія фортепіанного концерту f-moll Василя Барвінського (реконструкція історичної долі). Барвінський В. Концерт для фортепіано з оркестром (клавір). Ред.-упор. М. Крушельницька. Львів: Сполом, 2007. С. 4.
- 42.Сильвестров В. Дочекатися музики. Лекції – бесіди / В.Сильвестров; за мат-лами зустріч., орг. С.Пілютиковим. – К. : Дух і Літера, 2011. – 376 с.
- 43.Сирятська Т. В. Виконавська діяльність К. Сен-Санса та її вплив на піаністичні традиції ХХ століття / Т. В. Сирятська // Проблеми сучасності : мистецтво, культура, педагогіка : зб. Наук. Пр. / Луганський державний інститут культури і мистецтв. — Луганськ, 2011. — Вип. 16. — С. 212—219.

- 44.Сюта, Б. (2002). Українська музика молодшої генерації композиторів. Musica Ukrainica, 20. Взято з http://www.musicaukrainica.odessa.ua/_a-syuta-Youngukrcomp.html
- 45.Фрайт О. М. Лисенко на порозі нової доби та його рецепції у наступних поколіннях українських композиторів / О. Фрайт // Українське музикознавство. — К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2003. — Вип. 32. — С. 236–247.
- 46.Фридерик Шопен: збірка статей / ред.-упорядник Я. Якуб'як. Львів: Сполом, 2000. 256 с.
- 47.Черкасов В. Розвиток музичної освіти у період Середньовіччя та Відродження / В. Черкасов // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер. : Педагогічні науки. - 2014. - Вип. 125. - С. 13-17.
- 48.Шадріна-Личак О. Італійський та французький типи клавесинів у зв'язку з національними клавесинними школами / О.Шадріна-Личак // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського: Старовинна музика – сучасний погляд. Кн.2. – Вип. 41 – К 2006 – С. 55-61.
- 49.Chylińska T. Karol Szymanowski i jego epoka : T. 1–3. T. 2. Kraków : Musica Iagellonica, 2008. 553 s.
- 50.Dorofeeva, Veronika. "Формування сучасного музичного стильового простору на прикладі творчості Українських композиторів." Музичне мистецтво і культура 23 (2016): 260-268.

10. Інформаційні ресурси

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php> - ноти та біографії українських композиторів

- <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

- http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/NZTNPUm_2011_2_23.pdf
- http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:hEZmjsFO0jsJ:www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/NZTNPUm_2011_2_23.pdf+%&cd=2&hl=uk&ct=clnk&gl=ua&client=safarihttps://allref.com.ua/uk/skachaty/Fortepianna_tv_orchist-_M%7C_Ravelya